

JŪSŲ SVEIKATA, JŪSŲ NUOMONĖ!

PAGRINDINĖS ŽINUTĖS VAIKAMS

iš Europos Tarybos

Vaikų dalyvavimo sprendimuose dėl jų sveikatos gidas

SVEIKI!

Tavo sveikata yra svarbi.

Kadangi esi vaikas, tu negali pats priimti sprendimų dėl savo sveikatos. Tačiau tu turi teisę dalyvauti priimant šiuos sprendimus, kaip ir kiti vaikai turi teisę dalyvauti, kai priimdami sprendimai, susiję su jų sveikata.

Kai priimamas sprendimas dėl tavo sveikatos, paprastai dalyvauja įvairūs asmenys:

Tu
Jaunesnis nei 18 metų

Tavo tėvai

Jie yra pagrindiniai žmonės, kurie rūpinasi tavimi. Kartais tavimi rūpinasi kitas suaugęs asmuo, kuris vadinamas „globėju“.

Sveikatos priežiūros specialistai

Tai žmonės, kurie rūpinasi, kad būtum sveikas, pavyzdžiui, gydytojai, slaugytojai, stomatologai ar psichologai. Tavo sveikata susijusi su tavo kūnu ir protu.

Šiame leidinyje aprašoma, kaip tu gali dalyvauti savo sveikatos priežiūroje ir kaip svarbu, kad gydytojai, slaugytojai ir kiti suaugusieji įtrauktų tave į sprendimų priėmimą. Joje pateikiami pavyzdžiai, kaip jie gali tai daryti, kad būtų priimami teisingi sprendimai.

Skaitydami sužinosite apie kai kuriuos svarbius sprendimų priėmimo proceso aspektus, įskaitant:

TAVO TEISĘ BŪTI IŠKLAUSYTAM

INFORMACIJA YRA SVARBIAUSIA

NUOMONĖS IŠREIŠKIMAS

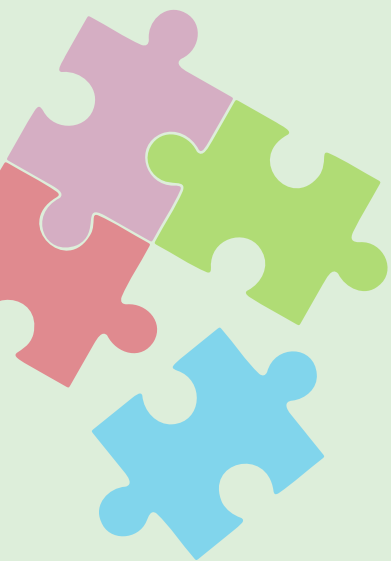
ATVIRAS IR SAUGUS BENDRAVIMAS

TĖVŲ VAIDMUO

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS

NUOMONIŲ NESUTAPIMAI

Dokumento pabaigoje rasi **papildomos informacijos**, įskaitant ir **naudingus apibrėžimus**, jei nori sužinoti daugiau.

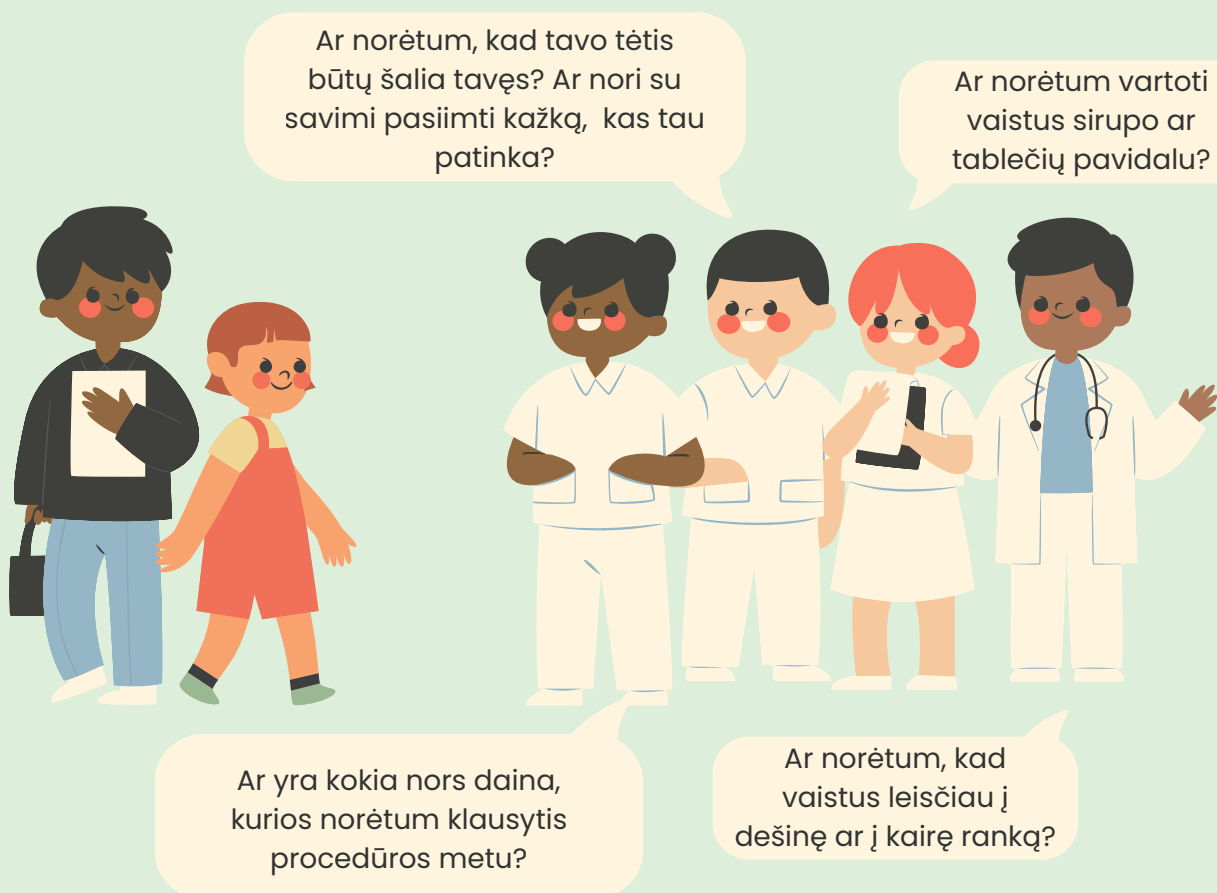

TAVO TEISĖ BŪTI IŠKLAUSYTAM

Kai tikriniesi sveikatą pas gydytoją, daraisi kraujo ar akių tyrimą, arba kai reikia gydytis ar atlikti operaciją ligoninėje, kartu su tavimi ir už tave priimama daug mažų ir keletas didelių sprendimų.

Tu turi teisę pasidalinti savo mintimis ir jausmais apie savo sveikatą. Gali pasakyti, ko nori ir ko nenori. Amžiaus ribos nėra – kiekvienas vaikas gali išreikšti savo nuomonę, netgi maži vaikai gali pasakyti, ko nori ir ko pageidauja.

Gerai yra mokytis reikšti savo nuomonę visose situacijose. Suaugusieji, įskaitant gydytojus ir slaugytojus, turėtų padėti tau tai išbandyti daryti.

INFORMACIJA YRA SVARBIAUSIA

Labai svarbu, kad **kuo geriau suprastum, kokia yra tavo sveikatos būklė**, prieš nusprendamas, ką apie tai galvoti.

Suaugusieji, ypač gydytojai ir slaugytojai, privalo paaiškinti, kas yra negerai, kaip jie gali padėti tau jaustis geriau ir kas bus toliau. Jie turėtų paaiškinti tai taip, kad tau būtų suprantama. Kiekvienas vaikas yra skirtingas, todėl aiškinimo būdai gali skirtis. Šią informaciją gali gauti pasikalbėjęs su tėvais, slaugytojais ar gydytojais.

Suaugusieji turi įsitikinti, kad viską gerai supratai. Jie taip pat turėtų paaiškinti, kas yra kas ir kas kokį darbą atlieka, ypač ligoninėje, kur gali sutikti daug įvairių žmonių.

●	Naudinga žinoti prieš procedūrą (tyrimą, gydymą, patikrinimą ar operaciją):
●	Kiek tai truks?
●	Kas bus kartu su manim?
●	Kaip atrodys vieta?
●	Kokios bus medžiagos/įranga?
●	Įvairūs etapai?
●	Nauda, rizika, alternatyvos?
●	Ką greičiausiai jausiu?
●
●	
●	

ATVIRAS IR SAUGUS BENDRAVIMAS

Informacija yra svarbi, kad galėtum susidaryti nuomonę ir daryti įtaką sprendimams dėl savo sveikatos. Ji turi būti pateikiama taip, kad jaustumėsi **patogiai ir saugiai**.

Suaugusieji yra tam, kad tave palaikytų ir padėtų tau išreikšti jausmus bei nuomonę, apgalvoti viską ir pasidaryti savas išvadas. Yra daug būdų, kaip **sveikatos priežiūros specialistai gali padėti tau jaustis patogiai ir paskatinti tave** aktyviai dalyvauti sprendimų priėmime. Pažvelkime į keletą pavyzdžių!

Aš suteikiu tau laiko ir erdvės suprasti informaciją ir išsiaiškinti, kaip tu jautiesi.

Aš gražiai papuošiu savo kabinetą, kad jis neatrodytų keistas ar bauginantis.

Nauduju žaislus ir žaidžiu su mažesniais vaikais.

Aš tave išklausau ir esu atviras su tavimi.

Žinodamas, ką jauti ir galvoji, galiu geriau rūpintis tavimi.

Informacija apie tavo sveikatą liks tarp tavęs, tavo prižiūrinčių sveikatos priežiūros specialistų ir tavo tėvų ar už tave atsakingų asmenų.

Gali būti sunku išgirsti tam tikrą informaciją, tačiau suaugusieji visada turėtų tau pasakyti tiesą. Jie turi padidinti bet kokią riziką ir tai, ar kažkas gali būti nepatogu ar skausminga.

Vaikai gali daug ką suprasti ir dažnai nori žinoti kuo daugiau, tai padeda jiems pasirengti tam, kas bus.

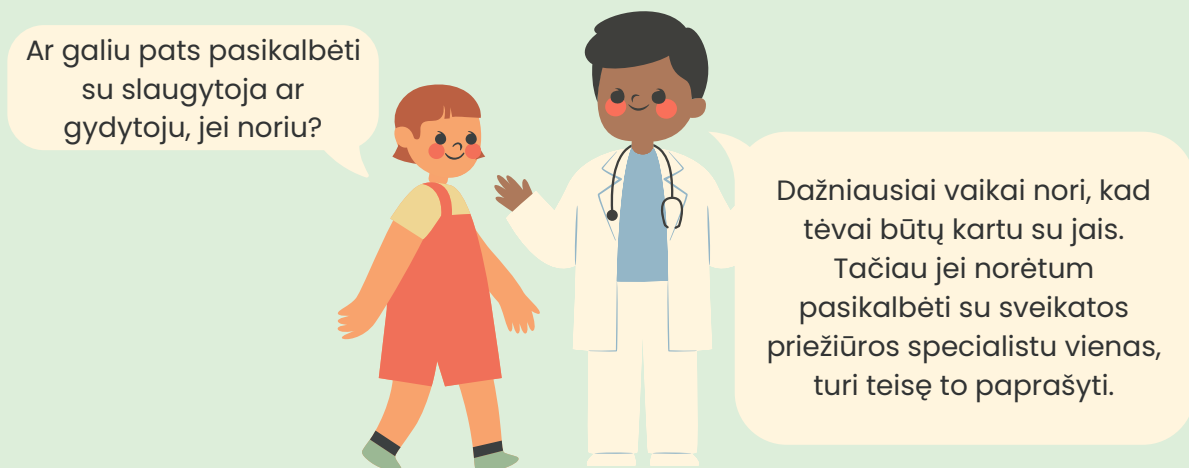
TĖVŲ VAIDMUO

Tavo tėvai yra svarbūs žmonės, kurie tave palaiko. Tavo tėvai ar kiti tave globojantys žmonės tave labai gerai pažįsta ir dažnai žino, ką daryti ir kaip tau padėti, kai kreipiesi į gydytoją ar vyksti į ligoninę.

Svarbu, kad aptartum viską su tėvais ir pasakytum jiems, kaip jautiesi, kad jie galėtų tau padėti, nes **daugeliu atvejų būtent jie priima galutinį su tavimi susijusį sprendimą.**

Tu turi teisę, kad tavo tėvai būtų su tavimi vizitų (vadinamųjų konsultacijomis), gydymo metu arba kai turi likti ligoninėje. Jei tavo tėvai ar globėjai negali būti kartu, gali paprašyti kito suaugusiojo, kuriuo pasitiki, kad tau padėtų.

NUOMONĖS IŠREIŠKIMAS

Savo nuomonę gali išreikšti įvairiais būdais: gali kalbėti, rašyti, net piešti. Kartais savo sutikimą parodome savo elgesiu, nenaudodami žodžių. Padėdamas ranką, kad tau patikrintų kraujospūdį, sutinki, kad tai būtų padaryta. Todėl sveikatos priežiūros specialistai turi atkreipti dėmesį į **kūno kalbą**, įskaitant ir vaikus, kurie negali kalbėti.

Kartais sveikatos priežiūros specialistas **paklaus tavęs** žodžiu, ar sutinki, ir kartais tavo atsakymą užrašys tavo ligos istorijos kortelėje.

Kai kuriais atvejais tavęs ir (arba) tavo tėvų gali **paprašyti pasirašyti specialioje formoje** arba raštu išreikšti, ko nori ir ko nenori, oficialiau.

Suaugusieji yra tam, kad padėtų tau išreikšti savo nuomonę. Tačiau taip pat yra normalu pasakyti, kad nesi tikras/a arba kad nori, kad tavo tėvai nuspręstų už tave.

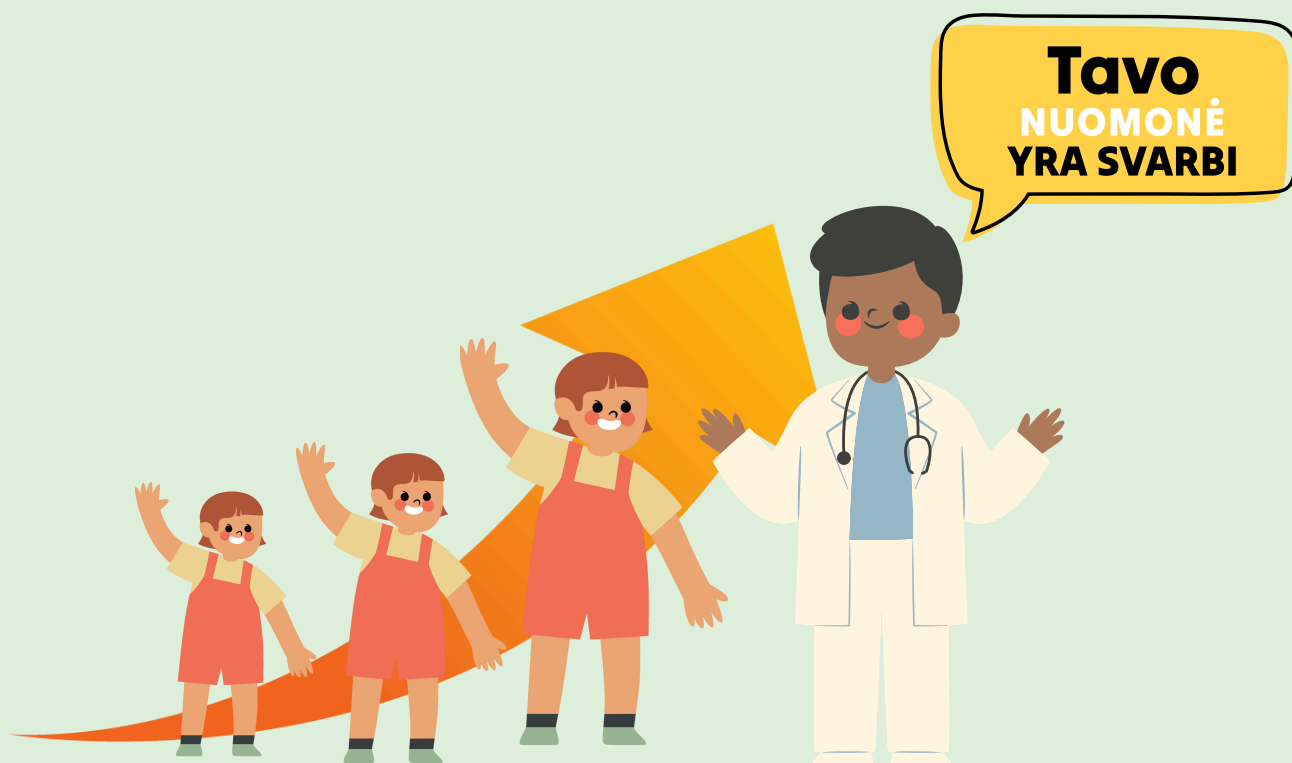

SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS

Geras sprendimas reiškia, kad sprendimas yra aptartas, kad jis yra palankus vaikui ir kad jame atsižvelgiama į tai, ko nori vaikas.

Kitaip tariant, kai suaugusieji priima sprendimą dėl tavęs, jie turėtų atsižvelgti į tai, ką tu galvoji ir ko nori. Tai reiškia, kad **suaugusieji turi tavęs išklaudyti ir rimtai atsižvelgti į tavo norus**. Jie turėtų pagalvoti, kaip jų sprendimai paveiks tave, ir padaryti tai, kas yra geriausia tau dabar ir tavo ateičiai.

Kai augi, vis geriau supranti ir gali aktyviau dalyvauti sprendimų priėmime. Todėl laikui bėgant tavo nuomonė taps svarbesnė. Bet tai nereiškia, kad mažo vaiko nuomonė nesvarbi!

NUOMONIŲ NESUTAPIMAI

Norint priimti gerą sprendimą, visi suinteresuoti asmenys turi aptarti ir išklaudyti vieni kitus, kad rastų geriausią sprendimą.

Tačiau gali kilti situacijų, kai sprendimą dėl vaiko priimančias asmenys yra **skirtingų nuomonių**. Pavyzdžiui, tu gali nesutikti su savo tėvų nuomone, arba tavo tėvai gali nepritarti sveikatos priežiūros specialistų nuomonei.

Tai, kad į tavo nuomonę atsižvelgiama, ne visada reiškia, kad galutinis sprendimas bus toks, kokio tu norėjai, arba kad bus patenkinti visi tavo norai. Kartais tai neįmanoma. Tačiau ieškant tau geriausio sprendimo, **sveikatos priežiūros specialistai turėtų atsižvelgti į tavo pageidavimus**, žinoti, ko jie turi visiškai vengti, ir stengtis kuo labiau gerbti tavo norus.

Visais atvejais **tau turi būti tiksliai paaiškinta, kas buvo nuspręsta ir kodėl**.

Pažiūrėkime, **ką galima padaryti, kad padėtume** sudėtingose situacijose, kai žmonės nesutaria arba mąsto skirtingai:

Kartu su jumis ir jūsų tėvais aptariame situaciją, jei reikia, keletą kartų, kad rastume tinkamą sprendimą.

Daugeliu atvejų to pakaks problemai išspręsti.

Jei reikia, galima paprašyti pagalbos ir patarimo kito asmens, vadinamo tarpininku.

Tarpininkai padeda žmonėms suprasti vieniems kitų nuomones ir kartu rasti sprendimą, kaip išspręsti nesutarimus

Kai kuriose ligoninėse yra specialios tarybos ar komisijos, kurių galima paprašyti patarimo, kai susiję asmenys negali bendrai sutarti.

Išimtiniais atvejais sprendimą gali būti paprašyta priimti už vaikų apsaugą atsakingam asmeniui (pavyzdžiui, teisėjui).

Visi šie asmenys visada turės omenyje tai, kas tau yra geriausia, tai vadinama tavo „geriausiais interesais“.

TOLIAU

TAVO SVEIKATA, TAVO TEISĖS

Yra du svarbūs dokumentai, susiję su vaikų teisėmis sveikatos srityje.

Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje išdėstytos visos vaikų teisės, kad jie galėtų gyventi gerai visur, kur gyvena, ir būti apsaugoti nuo pavojų.

Kalbant apie **sveikatos priežiūrą**, joje teigiama, kad vaikai turi teisę į kuo geresnę sveikatą. Tai reiškia, kad vaikai turi gauti kokybišką ir jiems tinkamiausią sveikatos priežiūrą.

Konvencijoje taip pat teigiama, kad vaikai turi **teisę dalyvauti priimant sprendimus**, kurie susiję su įvairiomis jų gyvenimo sritimis. Tai reiškia, kad vaikai turi teisę reikšti savo nuomonę, įskaitant nuomonę apie savo sveikatą ir gerovę, ir jie turi teisę būti išklaustyti ir vertinami rimtai.

Šios teisės vienodai taikomos **visiems vaikams**, nepriklausomai nuo jų kilmės, išvaizdos, kalbos, tėvų ar negalios.

Europos Taryba turi konvenciją, vadinamą **Oviedo konvencija**, kuri reglamentuoja medicininės procedūras. Joje kalbama apie suaugusiuosius ir vaikus.

Joje teigiama, kad apskritai asmenys turi duoti savo laisvą ir informuotą sutikimą, tai reiškia, kad jie turi sutikti su procedūra. Vaikų atveju teigiama, kad jei šalyje, kurioje jie gyvena, įstatymai neleidžia jiems patiems priimti sprendimų, vis tiek turi būti atsižvelgiama į vaiko nuomonę pagal jo amžių ir brandą. Be to, medicininė procedūra gali būti atliekama tik tuo atveju, jei ji yra naudinga vaikui.

SKIRTINGOS ŠALYS, SKIRTINGOS TAISYKLĖS?

Šalių įstatymai, taisyklės ir kultūra skiriasi. Kai kuriose šalyse, kol vaikas yra dar vaikas, jo tėvai turi duoti sutikimą. Kitose šalyse įstatymas leidžia vyresniems vaikams, pavyzdžiui, nuo 15 ar 16 metų amžiaus arba kai jie yra pakankamai brandūs, savarankiškai priimti sprendimus dėl savo sveikatos: tai vadinama „sutikimu“.

Tačiau nepamirškite, kad visais atvejais ir visose šalyse vaikams turi būti paaiškinta, kokia yra problema ir kas jam bus daroma. Jų turi būti paklausta, ką jie apie tai galvoja!

Be to, vaikai, kuriems leidžiama priimti oficialų sprendimą, vis tiek turi gauti paramą ir jiems reikia patarti; tai nereiškia, kad jie paliekami vieni!

ĮTAKOTI POLITIKOS KRYPTIS IR ĮSTATYMUS

Šioje brošiūroje paaiškinama, kaip TU ir kiti vaikai turi teisę dalyvauti priimdami su jais tiesiogiai susijusius sprendimus sveikatos klausimais.

Tačiau vaikai ir vaikų grupės taip pat gali pareikšti savo nuomonę apie šalies, kurioje jie gyvena, įstatymus. Jie gali dalyvauti planuojant ir programuojant sveikatos priežiūros paslaugas arba net dalyvauti rengiant ir vykdant sveikatos priežiūros specialistų mokymą.

Jei su vaikais bus konsultuojamasi dėl teisės aktų projektų, susijusių su sveikatos priežiūra ir sveikatos politika, visiems bus naudingi geresni sprendimai!

VAIKAMS PRITAIKYTI NAUDINGŲ TERMINŲ APIBRĖŽIMAI

Leidimas arba sutikimas: oficialus sutikimas, kurį duoda vaiko tėvai arba globėjai arba, jei šalies įstatymai tai leidžia, pats vaikas, kad jam būtų užtikrinta medicininė priežiūra.

Geriausi interesai: tai reiškia, kad žmonės visada turėtų galvoti apie bet kokio sprendimo poveikį vaikui ir apie tai, ar tas sprendimas tikrai yra geriausias vaikui.

Vaikas: asmuo, jaunesnis nei 18 metų. Suaugusieji yra 18 metų ar vyresni.

Vaiko dalyvavimas: užtikrina, kad vaikai galėtų pareikšti savo nuomonę dėl sprendimų, kurie susiję su jais individualiai arba kaip grupė.

Vaiko teisės: tai, ką kiekvienas vaikas turėtų turėti arba galėti daryti. Beveik visos šalys sutiko, kad vaikai turi atskiras teises, o vyriausybės pažadėjo užtikrinti, kad visi vaikai turėtų viską, ko reikia saugiam ir geram gyvenimui.

Europos Taryba: Europos organizacija, kurią sudaro 46 šalys, vadinamos valstybėmis narėmis. Ji buvo įkurta siekiant užtikrinti, kad visos šios šalys gintų žmogaus teises, įskaitant ir vaikų teises, remdamos vaikus ir jaunimą, kad jie galėtų visapusiškai realizuoti savo potencialą, ir užkirstų kelią bet kokiai žalai.

Sveikatos priežiūra: bendras terminas, apibūdinantis medicininę priežiūrą, įskaitant apsilankymą pas gydytoją, gydymą ar intervenciją, buvimą ligoninėje.

Sveikatos priežiūros specialistai: gydytojai, slaugytojai, stomatologai, psichologai ir kiti sveikatos priežiūros srityje dirbantys asmenys.

Vyriausybės: žmonės, kurie nustato taisykles tam tikrai šaliai ar visuomenei ir jas administruoja. Šalies lygmeniu vyriausybė gali būti didelė sistema, apimanti daug institucijų ir lyderių, pvz., įstatymų leidėjus (žmonių grupę, kuri priima įstatymus), administraciją (žmonės, kurie padeda visuomenei veikti ir teikia paslaugas), teismų institucijas (teismai, kur teisėjai padeda spręsti konfliktus tarp žmonių ar organizacijų, spręsti problemas ir nustato teisingą bausmę už nusikaltimą).

Teisinis atstovas: asmuo, kuris teisiškai atstovauja vaikui, tai gali būti tėvai arba globėjas, jei tėvai negali rūpintis vaiku.

Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija: svarbus dokumentas, kuriame išvardytos ir paaiškintos visos vaiko teisės, taip pat vyriausybių pareigos. Visos teisės yra susijusios, jos visos yra vienodai svarbios ir negali būti atimtos iš vaikų.

KODĖL ŠIS LEIDINYS?

2024 m. Europos Taryba paskelbė Vaikų dalyvavimo priimant sprendimus dėl jų sveikatos vadovą.

Jis buvo parengtas siekiant padėti gydytojams, slaugytojams ir kitiems suaugusiesiems priimti geriausius sprendimus dėl vaiko sveikatos. Jame parodoma, kaip įtraukti vaiką, pateikiama naudingų patarimų ir pavyzdžių.

2024 m. rudenį grupė paauglių iš įvairių šalių – Denis, Throstur, Lana, Nick, Molly, Dion, Sara, Leonardo, Christina, Rayan, Elodie, Sarah ir Jose – dirbo kartu, kad parengtų šią santrauką tau ir kitiems vaikams.

Jie norėjo padėti vaikams suprasti savo teises ir tai, kaip jie gali dalyvauti sprendimuose dėl savo sveikatos. Juos parėmė „Child Rights Connect“ ir Europos Taryba.

„**Child Rights Connect**“ yra nepriklausoma, pelno nesiekianti organizacija, įkurta 1983 m., kuri šiandien yra viena didžiausių tarptautinių vaikų teisių tinklų, turinti daugiau nei 120 narių ir stebėtojų organizacijų.

www.childrightsconnect.org

Šiam projektui 2024 m. vadovavo Zsuzsanna Rutai, vaikų teisių stiprinimo ir apsaugos pareigūnė, ir Imen Talhaoui, teisių atstovavimo pareigūnė.

Europos Taryba yra 46 šalių, vadinamų valstybėmis narėmis, Europos organizacija. Viena iš priežasčių, dėl kurių ji buvo įkurta, yra užtikrinti, kad visos šios šalys gintų žmogaus teises, įskaitant vaikų teises, siekiant padėti vaikams visapusiškai išugdyti savo potencialą ir apsaugoti juos nuo bet kokios žalos.

www.coe.int

Šiame darbe išreikštos nuomonės yra autoriaus (-ių) atsakomybė ir nebūtinai atspindi Europos Tarybos ar Child Rights Connect oficialią politiką.

Originalus pavadinimas: *Your Health, Your Say! (anglų kalba)*
Tekstas sukurtas ir naudojamas gavus Europos Tarybos ir Child Rights Connect leidimą. Šis dokumentas skelbiamas susitarus su Europos Taryba ir Child Rights Connect, tačiau visą atsakomybę už jį prisiima vertėjas (-ai) / leidėjas (-ai).

SU ŠIUO LEIDINIU DIRBANTIEMS SUAUGUSIEMS

Šios pastabos skirtos suaugusiems – tėvams, pedagogams, socialiniams darbuotojams ir sveikatos priežiūros specialistams, kurie norėtų naudotis leidiniu su vaikais, kad aptartų jų dalyvavimą priimančias asmeninius sprendimus dėl sveikatos.

Leidiny gali būti naudojamas nepriklausomai nuo to, ar vaikai susiduria su sveikatos problemomis, ar ne – prieš ar po apsilankymo pas gydytoją ar ligoninėje, arba bet kuriuo metu, siekiant suteikti bendrą žinių šia tema.

Galite aptarti šią temą su vaikais individualiai arba grupėje. Leidinys skirtas 9–15 metų vaikams, tačiau jis gali būti įdomus ir vyresniems paaugliams.

Jei dirbate aplinkoje, kur šį leidinį galite šį leidinį padėti taip, kad jis būtų prieinamas vaikams, galite juos paskatinti pasiimti kopiją namo ir vėliau aptarti su jumis ar kitais patikimais suaugusiais.

Šis leidinys yra 2024 m. paskelbto Europos Tarybos vadovo „**Vaikų dalyvavimas sprendimuose dėl jų sveikatos**“ santrauka, kurio tikslas – teikti informaciją ir patarti, pirmiausia sveikatos priežiūros specialistams, apie tai, kaip įtraukti vaikus į sprendimų dėl jų sveikatos priėmimą.

Vadovas prasideda teorinio ir teisinio konteksto pristatymu, vėliau aprašomi svarbūs sprendimų priėmimo proceso komponentai, padedantys sveikatos priežiūros specialistams suprasti savo vaidmenį remiant vaikus, šeimas ir kitus specialistus, kad vaikų dalyvavimas būtų įgyvendintas praktiškai. Aptariamos pagrindinės sąvokos – sutikimas, pritarimas

ir geriausi interesai, taip pat dažnos sveikatos priežiūros situacijos, kuriose dalyvavimas sprendimų priėmime kartais gali būti laikomas sudėtingesniu. Vadove pateikiami pavyzdžiai ir nuorodos į gerąją praktiką.

PAGRINDINĖS MINTYS

Toliau pateikiami svarbiausi šio dokumento teiginiai. Diskutuodami su vaikais, galite aptarti visas pagrindines mintis arba sutelkti dėmesį į svarbiausias ar labiausiai susijusias su vaiko situacija.

➤ Jūsų teisė būti išklaustas

Pagal JT Vaiko teisių konvencijos 12 straipsnį vaikai turi teisę dalyvauti priimančias sprendimus visais jų gyvenimą veikiančiais klausimais ir daryti jiems įtaką. Tai apima ir jų sveikatą. Taip užtikrinama, kad visada būtų atsižvelgiama į jų geriausius interesus ir kad jie gautų geriausią įmanomą sveikatos priežiūrą.

➤ Informacija yra svarbiausia

Vaikai turi teisę gauti informaciją apie savo sveikatą, pateiktą jiems suprantama forma. Informacija turi būti tiksli ir pakankama, kad jie galėtų priimti pagrįstą sprendimą.

➤ Atviras ir saugus bendravimas

Vaikai turi teisę gauti pagalbą, kad galėtų susidaryti nuomonę ir jaustis saugūs bendraudami su suaugusiais. Jie taip pat turi teisę į privatumą ir konfidencialumą, o tai reiškia, kad informacija apie jų sveikatą neturėtų būti atskleidžiama niekam, išskyrus atvejus, kai tai būtina jų interesams.

➤ Tėvų vaidmuo

Vaikai turi teisę, kad jų tėvai būtų kartu su jais, kai jie gauna sveikatos priežiūros paslaugas, ir pasikliauti jų parama priimančias sprendimus. Daugeliu atvejų būtent tėvai oficialiai duoda sutikimą intervencijai. Gali būti, kad vaikai nori aptarti ar gauti sveikatos priežiūros paslaugas be tėvų.

➤ Savo nuomonės išreiškimas

Vaikai turi teisę išreikšti savo nuomonę ir turi būti skatinami bei palaikomi tai daryti, nepriklausomai nuo jų amžiaus. Neverbaliniai išraiškos būdai, pvz., kūno kalba, taip pat yra svarbūs. Tai taikoma visais atvejais, nepriklausomai nuo sutikimo taisyklių.

➤ Sprendimų priėmimas

Į vaikų nuomonę turi būti atsižvelgiama pagal jų besivystančius gebėjimus. Kai galutinis sprendimas nėra toks, kokio norėjo vaikas, jam turi būti paaiškintos šio sprendimo priežastys.

➤ Nuomonių skirtumai

Vaiko, tėvų ar sveikatos priežiūros specialistų nuomonės gali būti skirtingos ir jie gali nesutarti. Tokios situacijos dažnai gali būti išspręstos toliau diskutuojant. Tačiau gali iškilti konfliktinių situacijų, kai reikia įtraukti išorinį asmenį ar instituciją, kad būtų nuspręsta, kas yra geriausia vaiko interesams.

➤ Toliau

Šiame skyriuje pateikiama papildoma informacija, ypač apie atitinkamus teisės aktus. Taip pat nurodoma, kad vaikai gali dalyvauti nacionalinių teisės aktų ir politikos formavimo bei peržiūros procesuose.

NACIONALINIS KONTEKSTAS

Šio vadovo tema reglamentuojama nacionaliniais teisės aktais ir įstatymais. Kad galėtumėte atsakyti į klausimus, gali tekti pasidomėti savo šalies teisine sistema, susijusia su sveikatos priežiūros sistemomis, pacientų teisėmis ir vaikų teisėmis.

? Ar mano šalyje yra įstatymas dėl vaikų teisių? Ar jame minimas dalyvavimas?

? Ar mano šalyje yra įstatymas dėl sveikatos priežiūros ir pacientų teisių? Jei taip, kokios yra nuostatos dėl vaikų ir jų dalyvavimo sprendimų priėmimo? Pavyzdžiui, teisė būti informuotam, teisė turėti nuomonę ir teisė, kad į ją būtų atsižvelgta?

? Ar reglamentuojamas amžius, nuo kurio vaikai gali oficialiai sutikti, kad jiems būtų atlikta medicininė procedūra anksčiau nei sulaukę 18 metų? Jei taip, pagal kokius kriterijus (amžių, brandą ar kitus)??

? Ar yra kitų įstatymų, reglamentų ar gairių, susijusių su vaikų dalyvavimu priimančias su sveikata susijusius sprendimus?

? Ar yra kokių nors gairių, taikomų nesutarimų ar konfliktų situacijose, pavyzdžiui, jei vaikas / tėvai ar globėjai / sveikatos priežiūros specialistai nesutaria. Ką jos numato?

